

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 2004/18**, rješavajući apelaciju **Bosne i Hercegovine**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1) i (2) i člana 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik

Mato Tadić, potpredsjednik

Mirsad Ćeman, potpredsjednik

Valerija Galić, sutkinja

Miodrag Simović, sudija

Seada Palavrić, sutkinja

na sjednici održanoj 20. maja 2020. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **Bosne i Hercegovine**.

Utvrđuje se povreda prava iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine.

Ukida se Presuda Okružnog suda u Trebinju broj 15 0 U 003644 17 U od 24. januara 2018. godine.

Predmet se vraća Okružnom sudu u Trebinju, koji je dužan da po hitnom postupku donese novu odluku, u skladu sa članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine.

Nalaže se Okružnom sudu u Trebinju da, u skladu sa članom 72. stav (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine”, „Službenom glasniku Republike Srpske” i „Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: apelantica), koju zastupa Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine, podnijela je 3. aprila 2018. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) apelaciju protiv Presude Okružnog suda u Trebinju (u daljnjem tekstu: Okružni sud) broj 15 0 U 003644 17 U od 24. januara 2018. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Okružnog suda, Republičke uprave za geodetske i imovinskopravne poslove Banja Luka (u daljnjem tekstu: Republička uprava) i Republičke uprave za geodetske i imovinskopravne poslove Banja Luka - Područne jedinice Foča (u daljnjem tekstu: Područna jedinica Foča) zatraženo je 8. augusta 2019. godine da dostave odgovore na apelaciju.
3. Okružni sud i Republička uprava su dostavili odgovore na apelaciju 16. augusta 2019. godine, a Područna jedinica Foča nije odgovorila.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantičnih navoda i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu da se sumiraju na sljedeći način:

Apelantičin zahtjev podnesen Područnoj jedinici

5. Apelantica je 18. oktobra 2016. godine Područnoj jedinici podnijela zahtjev za upis promjene prava upisanih u posjedovnom listu broj 397/1 na nekretninama, i to k.č. broj 959/1, k.č. broj 959/3, k.č. broj 959/4, k.č. broj 959/6, k.č. broj 959/9 (u daljnjem tekstu: predmetne nekretnine), ukupne površine 254.568 kvadratnih metara, k.o. Filipovići, općina Foča, a koje su u posjedu Republike Srpske - Ministarstva odbrane Banja Luka sa dijelom 1/1, predloživši da se upiše-uknjiži pravo vlasništva u korist države Bosne i Hercegovine sa 1/1 dijela umjesto dotadašnjeg nosioca prava raspolaganja Republike Srpske - Ministarstva odbrane RS. Također je zatraženo da se u zemljišnim knjigama nadležnog organa upiše Bosna i Hercegovina - Ministarstvo odbrane kao vlasnik, a da se briše Republika Srpska - Ministarstvo odbrane. Kao pravni osnov zahtjeva apelantica je navela Zakon o odbrani Bosne i Hercegovine, Sporazum o pitanjima sukcesije - Aneks A, Ustav Bosne i Hercegovine, član I/1, Odluku o izmjenama i dopunama Odluke Predsjedništva Bosne i Hercegovine o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine broj 01-50-1-1067-10/12 od 18. aprila 2012. godine, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine i Odluku Ustavnog suda broj U 1/11 od 13. jula 2012. godine.

Osporene odluke

6. Rješenjem Područne jedinice Foča broj 21.41/952.1-607/16 od 27. marta 2017. godine odbijen je apelantičin zahtjev za upis prava vlasništva, kao i promjene posjednika u katastarskom operatu na predmetnim nekretninama upisanim u posjedovni list broj 397/1 k.o. Filipovići, općina Foča, kao neosnovan. U obrazloženju rješenja je navedeno da je Područna jedinica zaprimila apelantičin

zahtjev za promjenu prava upisanih u posjedovni list broj 397 k.o. Filipovići, općina Foča, odnosno upis prava vlasništva u skladu sa odredbama Zakona o premjeru i katastru RS. Dalje je navedeno da je u odnosu na predmetni zahtjev utvrđeno da se on podnosi po zahtjevu Ministarstva odbrane BiH od 23. marta 2015. godine, te da se traži da se izvrši upis promjene u posjedovnom listu broj 397 k.o. Filipovići, u skladu sa odredbama Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske (koji regulira stjecanje i gubitak prava vlasništva). Samim tim, kako je zaključeno, jasno je da u konkretnom slučaju u kojem se traži upis prava svojine-odnosno vlasništva u apelanticinu korist (države Bosne i Hercegovine) tu promjenu nije moguće izvršiti u posjedovnom listu, kako to apelantica zahtijeva, jer se u njemu ne vodi evidencija o pravu vlasništva - svojine, već evidencija o posjednicima, odnosno katastar zemljišta. U odnosu na zahtjev za upis u zemljišnim knjigama, utvrđeno je da se zahtjevu ne može udovoljiti, jer za konkretne parcele, označene kao k.č. broj 959/1, k.č. broj 959/3, k.č. broj 959/4, k.č. broj 959/6 i k.č. broj 959/9, sve u k.o. Filipovići, zemljišna knjiga nije uspostavljena, a njeno daljnje uspostavljanje je onemogućeno stupanjem na snagu već spomenutog Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske (čl. 189. i 198) na koji se i sama apelantica pozvala. Također, u vezi sa traženom promjenom u katastarskom operatu, utvrđeno je da postoje smetnje predviđene članom 20. Zakona o održavanju premjera i katastra zemljišta kojim je propisano da se promjene korisnika u katastarskom operatu provode na osnovu pravosnažnih odluka sudova i drugih državnih organa koji odlučuju o promjeni prava na nekretninama, kao i na osnovu ugovora ovjerenih kod suda, što predviđa i član 59. Pravilnika za održavanje premjera i katastra zemljišta. Zaključeno je da u konkretnom slučaju nisu ispunjeni uvjeti da se izvrši upis prava vlasništva u zemljišnim knjigama (jer za konkretne parcele ona nije uspostavljena), niti da se izvrši upis prava vlasništva u katastar nekretnina (jer za predmetne nekretnine on, također, ne postoji, odnosno nije osnovan), a niti da se izvrši promjena u katastarskom operatu, jer je sprečavaju navedene odredbe člana 20. Zakona o održavanju premjera i katastra zemljišta i odredbe člana 59. Pravilnika za održavanje premjera i katastra zemljišta (koje se primjenjuju u vezi sa čl. 189. i 198. Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske) koje reguliraju održavanje premjera i katastra zemljišta. Na osnovu člana 69. tačka a) Pravilnika za održavanje premjera i katastra zemljišta, člana 12. tač. 1. i 2. Zakona o opštem upravnom postupku u vezi sa čl. 189. i 198. Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske, Područna jedinica je odbila zahtjev kao neosnovan.

7. Rješenjem Republičke uprave broj 21.03/952.1-532/17 od 21. augusta 2017. godine odbijena je kao neosnovana apelanticina žalba podnesena protiv navedenog rješenja Područne jedinice Foča.
8. U obrazloženju rješenja je navedeno da je 20. oktobra 2016. godine apelantica podnijela prvostepenom organu zahtjev za upis promjene prava upisanih u posjedovni list broj 397 k.o.

Filipovići na način da se na njima kao vlasnik i posjednik upiše država Bosna i Hercegovina - Ministarstvo odbrane sa 1/1 dijela, temeljeći svoj zahtjev na Zakonu o odbrani Bosne i Hercegovine, Sporazumu o pitanjima sukcesije, Ustavu Bosne i Hercegovine, član I/1, Odluci o izmjenama i dopunama Odluke Predsjedništva Bosne i Hercegovine o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine broj 01-50-1-1067-10/12 od 18. aprila 2012. godine, Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine i Odluci Ustavnog suda broj U 1/11 od 13. jula 2012. godine. Dalje je istaknuto da je u apelantinoj žalbi navedeno da su navodi prvostepenog organa o razlozima odbijanja zahtjeva za uknjižbu perspektivne nepokretne vojne imovine koju koriste Oružane snage BiH, prije svega, grubo kršenje garancije prava na pravnu sigurnost kao sastavnog dijela prava na pravično suđenje, kao i ustavnih prava na imovinu BiH. U žalbi je, također, istaknuto da sama činjenica da prvostepeni organ ne spori postojanje posjedovnog lista broj 397 k.o. Filipovići, kao što ne spori postojanje zemljišnoknjižnih čestica koje su upisane u njemu sa jasno označenim brojevima govori da se ne radi o izmišljenoj ili imaginarnoj imovini, nego o konkretnim nekretninama. Pored toga, u žalbi je navedeno da bi navodna nemogućnost upisa promjene posjeda mogla postojati samo u slučaju nepostojanja zemljišnoknjižne čestice, kao i da nije moguće donijeti zakon, niti je takav zakon uopće bilo kad donesen, koji ima cilj i osnov „onemogućavanje“ uspostavljanja zemljišnih knjiga. Osim toga, žalbom je istaknuto da je prvostepeni organ dužan u situaciji u kojoj zemljišna knjiga ne postoji preduzeti prema zakonu i Ustavu povodom zahtjeva za uknjižbu sve tehničko-operativne radnje koje su mu na raspolaganju kako bi uspostavio zemljišnoknjižnu evidenciju i omogućio upis vlasništva BiH. Apelantica je predložila da se žalba usvoji, pobijano rješenje poništi u cijelosti i donese rješenje o upisu promjene prava tako što će se naložiti formiranje novog zemljišnoknjižnog uloška u koji će se prenijeti podaci iz posjedovnog lista broj 397 k.o. Filipovići, općina Foča, te tako izvršiti upis prava vlasništva u apelanticinu korist u skladu sa odredbama Zakona o premjeru i katastru RS i Zakona o zemljišnim knjigama.

9. Republička uprava je ispitujući žalbu istakla da je prvostepeni organ, između ostalog, utvrdio da apelanticinom zahtjevu nije moguće udovoljiti, jer se njime traži upis prava vlasništva, a da za predmetne nekretnine nije ustrojena zemljišna knjiga, ali da postoje smetnje i za upis u katastarski operat, jer isprave na kojima se zasniva zahtjev za promjenu posjednika u katastarskom operatu nisu isprave koje propisuju odredbe člana 20. Zakona o održavanju premjera i katastra zemljišta i člana 59. Pravilnika za održavanje premjera i katastra zemljišta. Republička uprava je smatrala da je prvostepeni organ, postupajući po apelanticinom zahtjevu, pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje i pravilno primijenio odredbe člana 20. Zakona o održavanju premjera i katastra zemljišta i

člana 59. Pravilnika za održavanje premjera i katastra zemljišta, koje se primjenjuju shodno čl. 189. i 198. Zakona o premjeru i katastru, kada je zahtjev odbio kao neosnovan. Zaključeno je da podnesene dokumentacija i isprave, osim „gole napisane riječi“, ne sadrže podatke koji su identični sa stanjem u katastarskom operatu, niti saglasnost lica koje je u vrijeme podnošenja zahtjeva upisano u katastarskom operatu sa pravom koje bi se trebalo brisati, niti je uz zahtjev dostavljen dokaz da je navedeno odobrenje zamijenjeno sudskom odlukom ili sudskim poravnanjem. Također je zaključeno da ne postoje uvjeti za uspostavljanje evidencija o stvarnim pravima u smislu Zakona o premjeru i katastru s obzirom na to da apelantica nije dokazala postojanje pravnog osnova za stjecanje prava vlasništva na predmetnim nekretninama. Republička uprava je odbila apelanticinu žalbu na osnovu člana 225. stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku (u daljnjem tekstu: ZOUP).

10. Apelantica je protiv navedenog rješenja Republičke uprave tužbom pokrenula upravni spor. Okružni sud je apelanticinu tužbu dostavio na odgovor tuženoj Republičkoj upravi i zainteresiranom licu Republici Srpskoj. Odlučujući o tužbi Okružni sud je Presudom broj 15 0 U 003644 17 U od 24. januara 2018. godine apelanticinu tužbu odbio.
11. U obrazloženju presude Okružni sud je naveo da je apelantica u tužbi predložila da se donese odluka kojom se zahtjev usvaja i dozvoljava upis promjene prava vlasništva/posjeda u posjedovnom listu broj 397/1 Područne jedinice Foča, i to parcele broj 959, pod brojevima 1, 3, 4, 6, 9, koje su u posjedu Republike Srpske - Ministarstva odbrane Banja Luka sa dijelom 1/1, i da se upiše-uknjiži pravo posjeda u korist države BiH sa 1/1 dijela umjesto dosadašnjeg nosioca prava raspolaganja Republike Srpske - Ministarstva odbrane. Također je zatraženo da se naloži Područnoj jedinici da osnuje katastar nekretnina i izvrši upis prava vlasništva u zemljišnim knjigama tako što će upisati apelanticu -Ministarstvo odbrane kao vlasnika, a brisati Republiku Srpsku - Ministarstvo odbrane Banja Luka.
12. Okružni sud je, dalje, naveo da je apelantica kao pravni osnov zahtjeva navela Zakon o odbrani BiH, Sporazum o pitanjima sukcesije i Ustav BiH, i to član I/1, Odluku o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH - Predsjedništva BiH iz 2006. godine sa izmjenama i dopunama od 18. aprila 2012. godine, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom i Odluku Ustavnog suda broj U 1/11.
13. U obrazloženju odluke dalje je navedeno da je zainteresirano lice Republika Srpska posredstvom zakonskog zastupnika u odgovoru na tužbu navelo da u cijelosti osporava pravni osnov tužbe i

tužbenog zahtjeva i predložilo da sud odbije tužbu, budući da je pobijano rješenje doneseno na osnovu pravilno utvrđenog činjeničnog stanja uz pravilnu primjenu materijalnog prava.

14. Okružni sud je utvrdio da iz stanja spisa proizlazi da su u postupku koji je pokrenut apelanticinim zahtjevom, a koji je prethodio donošenju pobijanog akta tužene, uzete u obzir utvrđene odlučne činjenice. Dalje je istakao da se postupak upisa u zemljišnu knjigu provodi u skladu sa Zakonom o zemljišnim knjigama, a da je provođenje promjena u katastru zemljišta regulirano odredbom člana 20. Zakona o održavanju premjera i katastra i Pravilnikom za održavanje premjera i katastra, u skladu sa odredbom člana 198. Zakona o premjeru i katastru. Istaknuto je da je apelantica zahtjevom od 20. oktobra 2016. godine tražila izmjenu upisa u posjedovnom listu, a da je, također, traženo i da se izvrši upis vlasništva u zemljišnoj knjizi. U konkretnom slučaju za predmetne nekretnine za koje se traži promjena upisa vlasništva zemljišna knjiga nije uspostavljena, što proizlazi iz stanja spisa i rješenja organa uprave. U pogledu stjecanja prava vlasništva, Okružni sud je istakao da su članom 52. Zakona o stvarnim pravima propisani pravni osnovi stjecanja vlasništva na nekretninama i kada je stjecalac vlasništva ovlašten da zahtijeva upis stečenog prava vlasništva u zemljišnoj knjizi. Dalje je istaknuto da je članom 20. Zakona o održavanju premjera i katastra propisano da se promjene korisnika u katastarskom operatu provode na osnovu pravosnažnih odluka sudova i drugih državnih organa koji odlučuju o promjeni prava na nekretninama, kao i na osnovu ugovora ovjerenih kod suda. Okružni sud je istakao da su organi uprave pravilno utvrdili da upis prava vlasništva nije moguće izvršiti u posjedovnom listu kako apelantica zahtijeva, jer se u njemu ne vodi evidencija prava vlasništva-svojine, već evidencija posjednika. Pored toga, prema ocjeni suda, pravilno je utvrđeno da postoje smetnje za provođenje promjena u smislu navedenih osnova propisanih zakonom. Dalje, Okružni sud je zaključio da je pobijano rješenje Republičke uprave kojim je odbijena apelanticina žalba pravilno i zakonito. Sud je smatrao da je Republička uprava pravilno postupila kada je, shodno članu 225. stav 1. ZOUP-a, odbila apelanticinu žalbu o čemu je dala jasne razloge koje kao pravilne prihvata i taj sud. Zaključeno je da u konkretnom slučaju nije bilo osnova za promjenu upisa u katastarskom operatu, jer apelantica nije tražila promjenu upisa na osnovu pravosnažne odluke suda, pravosnažne odluke drugog nadležnog organa, ugovora ovjerenog kod suda ili notara, što su dokumenti podobni za upis promjena u zemljišnoj knjizi u skladu sa Zakonom o održavanju premjera i katastra. Istaknuto je da se apelantica u zahtjevu pozvala na navedene dokumente za koje smatra da su zakon. Okružni sud je u odnosu na podnesene dokumente, između ostalog, istakao da je imao u vidu i Odluku Ustavnog suda broj U 1/11 od 13. jula 2012. godine. Istakao je da je u odluci navedeno da je „Ustavni sud svjestan činjenice da je ovo pitanje država pokušala riješiti odlukom Vijeća ministara BiH iz decembra 2004.

godine o formiranju komisije za državnu imovinu, koja bi trebalo da izradi kriterije za utvrđivanje pitanja koja imovina je u vlasništvu države, koja u vlasništvu entiteta i Distrikta Brčko, te koja je trebalo da pripremi put ka zakonodavstvu na državnom i nižem administrativno-teritorijalnom nivou o pravima vlasništva, upravljanja i u drugim pitanjima povezanim s državnom imovinom. Međutim, ovo pitanje nije riješeno ne od dana formiranja navedene komisije, već još od dana stupanja na snagu Ustava BiH, tj. 14. decembra 1995. godine. Stoga, postoji istinska nužnost, a i pozitivna obaveza da BiH ovo pitanje riješi što je prije moguće" (tač. 83. i 84. Odluke Ustavnog suda broj U I/11). Navedeno, kako je smatrao Okružni sud, jasno ukazuje da prema toj odluci tek predstoji izrada kriterija za utvrđivanje pitanja koja imovina je u vlasništvu države, a koja u vlasništvu entiteta i da je za to potreban dogovor entiteta i države BiH s obzirom na to da se radi o nekretninama koje se nalaze na teritoriji entiteta RS i, slijedom toga, smanjivanju procenta teritorije entiteta u korist države BiH. Okružni sud je smatrao da ni ostali podneseni dokumenti ne predstavljaju valjan pravni osnov za upis promjena posjeda i vlasništva koje je apelantica tražila.

15. Okružni sud je zaključio da u konkretnom slučaju ne postoje razlozi zbog kojih se prema odredbi člana 10. Zakona o upravnim sporovima (u daljnjem tekstu: ZUS) može pobijati predmetni upravni akt, te da je valjalo na osnovu člana 31. st. 1. i 2. istog zakona odbiti apelanticinu tužbu kao neosnovanu.

Zahtjev Ministarstva odbrane BiH

16. Ministarstvo odbrane BiH, u skladu sa svojim nadležnostima nad perspektivnom nepokretnom vojnom imovinom a koje se temelje na Zakonu o odbrani BiH (član 71. stav 3) i Zakonu o ministarstvima i drugim organima uprave BiH (član 15.a), apelantici je dostavilo zahtjev broj 13-03-27-4211-15/11 od 23. marta 2015. godine za uknjižbu perspektivne nepokretne vojne imovine. Na temelju Odluke o izmjenama i dopunama Odluke Predsjedništva Bosne i Hercegovine o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine broj 01-50-1-1067-10/12 od 18. aprila 2012. godine kojom je utvrđena lokacija Skladište pogonskog goriva, lokacija: skladište pogonskog goriva Filipovići, općina Foča, perspektivnom imovinom, Ministarstvo odbrane BiH je dostavilo apelantici zahtjev sa potrebnom dokumentacijom na daljnje postupanje, shodno Zakonu o Pravobranilaštvu BiH (član 13. st. 2, 4. i 12).

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

17. Apelantica smatra da joj je osporenom odlukom povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i

osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija) i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

18. Apelantica ističe da je u podnesenom zahtjevu za upis promjene prava upisanih u posjedovnom listu broj 397/1 k.o. Filipovići - Područna jedinica Foča u apelanticinu korist - Ministarstva odbrane navela da je postupak pokrenut na zahtjev Ministarstva odbrane BiH za uknjižbu perspektivne nepokretne vojne imovine cijeneći pismo podrške OHR-a od 11. februara 2015. godine i stavove iz Odluke Ustavnog suda broj U 1/11 od 13. jula 2012. godine. Dalje je istakla da su kao pravni osnov uknjižbe navedeni Zakon o odbrani BiH, Sporazum o pitanjima sukcesije - Aneks A, Ustav BiH, i to član I/1, i Odluka o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH - Predsjedništva BiH iz 2006. godine sa izmjenama i dopunama iz 2012. godine. Apelantica je navela da je u zahtjevu za uknjižbu istakla da su predmetne nekretnine, koje su vojno-perspektivna imovina, obuhvaćene spomenutom odlukom Predsjedništva BiH iz 2012. godine u kojoj se nalaze pod rednim brojem 13.2.10 pod nazivom Skladište pogonskog goriva, lokacija: skladište pogonskog goriva Filipovići, općina Foča, Poglavlje 4 Odluke. Također je u zahtjevu navedeno da je Odlukom Ustavnog suda broj U 1/11 utvrđeno da je BiH vlasnik-titular prava na imovini koja je državi pripala prema Sporazumu o pitanjima sukcesije, Aneks A, koja je obuhvaćena Zakonom o privremenoj zabrani raspolaganja sa izmjenama i dopunama, te da država BiH ima pravo i pozitivnu obavezu da takvu imovinu regulira, što podrazumijeva i uknjižbu vlasničkih prava u zemljišnim knjigama.
19. Apelantica je istakla da se u tužbi posebno pozvala na međunarodni ugovor -Sporazum o pitanjima sukcesije, Aneks A, kao osnov za stjecanje vlasničkih prava na imovini SSNO - SFRJ, prema kojem je u korist BiH i Ministarstva odbrane BiH trebalo upisati vlasnička prava uz brisanje nepostojećih pravnih lica SSNO - SFRJ i Ministarstva odbrane RS, shodno načelu pravne sigurnosti i povjerenja u zemljišne knjige.
20. Dalje je navela da je Okružni sud dopustio miješanje Republike Srpske kao zainteresirane stranke u predmetnom upravnom sporu, a da o tom zahtjevu nije obavijestio apelanticu, niti joj je dostavio podnesak umješača. Smatra da je time u postupak, protivno odredbama ZUS-a RS i ZPPRS koji se primjenjuje u upravnom sporu u dijelu koji nije reguliran odredbama ZUS-a RS, uključena Republika Srpska o čijem je učešću apelantica obaviještena tek po prijemu presude iz čega slijedi da stranke pred sudom nisu imale jednak i ravnopravan tretman (*equality of arms*). Apelantica, dalje, ističe da su razlozi za donošenje presude Okružnog suda identični razlozima koje navode i upravni organi, ali da se sud poziva i na vlastito tumačenje odluke Ustavnog suda u predmetu broj U 1/11, tač. 83. i 84. Naime, Okružni sud pravo na imovinu BiH i njenu uknjižbu na tog titulara svodi na pozitivne obaveze države koje se, prema mišljenju suda, sastoje od izrade kriterija za

raspodjelu državne imovine, koja tek predstoji, a za šta je potreban dogovor države i entiteta s obzirom na to da se radi o nekretninama na teritoriji entiteta RS i, slijedom toga, smanjivanju procenta teritorije entiteta u korist države BiH. Pri tome, kako apelantica smatra, Okružni sud u osporenoj odluci svjesno zanemaruje sve ostale tačke spomenute odluke Ustavnog suda, posebno tačku 80. koja govori da je titular cjelokupne imovine koja spada pod Zakon o zabrani raspolaganja državnim imovinom, zapravo, država BiH. Tačkama na koje se osporena presuda poziva, zapravo, određuju se budući pravci raspodjele imovine shodno nadležnostima entiteta prema Ustavu BiH, ali regulator te raspodjele ostaje država BiH. Dalje je navela da joj nije omogućeno ni suđenje pred nepristrasnim i nezavisnim sudom u postupku pred organima uprave, a ni poslije toga pred sudom koji je trebalo da preispita zakonitost postupanja organa Republike Srpske povodom pokrenutog upravnog postupka radi uknjižbe nekretnina. Naime, stavovi koje je u obrazloženju presude iskazao Okružni sud na str. 3. i 4. presude podudarni su sa stavovima Narodne skupštine RS i Republičke uprave detaljno iskazanim u tač. 23. i 24. Odluke Ustavnog suda broj U I/11. Iako su ovi stavovi odbačeni u spomenutoj odluci, koja je obavezujuća i za Okružni sud kao dio nezavisnog sudstva u Bosni i Hercegovini (a potvrđeni su i u predmetu broj AP 548/17 od 6. jula 2017. godine), redovni sud je nastavio da zagovara iste političke stavove zakonodavne i izvršne vlasti RS kao umješšača, odnosno strane kojoj pripada tuženi organ, te se u potpunosti stavio na stranu jedne strane u postupku, Republike Srpske.

21. Apelantica je istakla da joj je povrijeđeno pravo na imovinu zbog odbijanja da se izvrši uknjižba vlasništva na nekretninama za koje posjeduje zakoniti osnov i koje drži u faktičkom posjedu. Uknjižba imovinskih prava na nekretninama u korist zakonitog stjecioca, odnosno titulara koji posjeduje *iustus titulus*, shodno zakonima koji reguliraju stvarna prava u oba entiteta, neizostavan je dio stjecanja nekretnina u vlasništvo kao *modus aquirendi*. Iako je BiH univerzalni sukcesor SFRJ u pogledu imovine bivšeg SSNO, a prema Aneksu A Sporazuma o pitanjima sukcesije, i iako joj pripada pravo vlasništva na njoj od proglašenja nezavisnosti 1992. godine, te pri činjenici disolucije i gubitka međunarodnog pravnog subjektiviteta na strani prethodnika SFRJ, spomenuta imovina vodi se kao posjed nepostojećeg Ministarstva odbrane RS, ona je imovina prenesena i upisana nakon 1992. godine. Zatim, dio nepokretne imovine za koji se traži uknjižba u apelanticinom faktičkom posjedu izuzeta je od zakonske zabrane raspolaganja *lex specialis* propisom OHR-a i definirana odlukom Predsjedništva BiH, što je dovoljna dokumentacija i pravni osnov za uknjižbu. I pored postojanja i ispunjenja svih zakonskih uvjeta, organi uprave i redovni sud su odbili izvršiti uknjižbu povodom podnesenog apelanticinog zahtjeva. Kao razloge spomenuti organi i sud navode nedovoljnu dokumentaciju i nepostojanje zakonskih uvjeta za upis uz argumentaciju da bi time

došlo do umanjenja teritorije RS i da se mora sačekati navodni sporazum entiteta i države. Prema apelanticinom mišljenju, ovakvo postupanje organa uprave, koje je potvrdio nadležni sud RS, ima karakteristike onemogućavanja, odnosno sprečavanja pristupa imovini na koju apelantica polaže zakonsko pravo.

b) Odgovor na apelaciju

22. Okružni sud u odgovoru na apelaciju istakao je da je u obrazloženju odluke tog suda dao razloge zbog čega je apelanticina tužba odbijena. Smatra da je odluka tog suda zasnovana na važećim zakonskim propisima. Predloženo je da se apelacija odbije kao neosnovana.
23. Republička uprava je navela da je u postupku pred tim upravnim organom postupljeno pravilno i zakonito, te da je rješenje doneseno u skladu s pozitivnim zakonskim propisima. Predloženo je da se apelacija odbije kao neosnovana.

V. Relevantni propisi

24. **Zakon o održavanju premera i katastra zemljišta** ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 19/96 i 15/10)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst propisa, sačinjen u Ustavnom sudu BiH, kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

Član 20. stav 1.

Promene korisnika u katastarskom operatu provode se na osnovu pravosnažnih odluka sudova i drugih državnih organa koji odlučuju o promeni prava na nekretninama, kao i na osnovu ugovora overenih kod suda.

25. U **Zakonu o premjeru i katastru Republike Srpske** ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 6/12, 110/16, 22/18 - OUS, 62/18 i 95/19 - OUS) relevantne odredbe glase:

Član 189.

Do dana osnivanja katastra nepokretnosti koristit će se i održavati: popisni katastar, katastar zemljišta uspostavljen na osnovu premjera u stereografskoj projekciji, katastar zemljišta uspostavljen na osnovu premjera u Gaus-Krigerovoj projekciji u skladu sa odredbama Zakona o održavanju premjera i katastra zemljišta („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 19/96 i 15/10), katastar nepokretnosti sa utvrđenim korisnikom uspostavljeni na osnovu premjera u Gaus-Krigerovoj projekciji u skladu sa odredbama Zakona o premjeru i katastru nepokretnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 34/06, 110/08 i 15/10), zemljišna knjiga u skladu sa odredbama Zakona o zemljišnim knjigama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 67/03, 46/04, 109/05 i 119/08), knjiga uloženih ugovora o otkupu stambenih zgrada i stanova u skladu sa

odredbama *Pravilnika o vođenju knjige uložениh ugovora o otkupu stambenih zgrada i stanova* („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 45/01 i 6/02) i *knjiga uložениh ugovora o prodaji poslovnih zgrada, poslovnih prostorija i garaža u skladu sa odredbama Pravilnika o uspostavljanju i vođenju knjige uložениh ugovora o prodaji poslovnih zgrada, poslovnih prostorija i garaža* („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 60/05).

Član 198.

Stupanjem na snagu ovog zakona odredbe Zakona o održavanju premjera i katastra zemljišta („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 19/96 i 15/10), *Zakona o premjeru i katastru nepokretnosti* („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 34/06, 110/08 i 15/10) i *Zakona o zemljišnim knjigama Republike Srpske* („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 67/03, 46/04, 109/05 i 119/08) *prestaju važiti, osim odredaba tih zakona koje se odnose na korištenje i održavanje evidencija iz člana 189. ovog zakona.*

26. **Zakon o stvarnim pravima** („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 124/08, 3/09 - ispravka, 58/09, 95/11, 60/15 i 18/16-OUS i 107/19)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst, sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji glasi:

Član 52. stav 1.

Pravni osnovi sticanja

1. Sticalac prava svojine na nepokretnosti na osnovu pravnog posla, zakona, nasljeđivanja, pravosnažne odluke suda ili konačne odluke drugog nadležnog organa, ovlašten je zahtijevati upis stečenog prava svojine u javnu evidenciju.

27. U **Pravilniku za održavanje premjera i katastra zemljišta** („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 17/09, 8/12 - OUS i 35/12) relevantne odredbe glase:

Član 59. stav 1.

1. Osnovi za promjenu korisnika u katastarskom operatu su:

a) zakon,

b) pravosnažna odluka suda kojom je utvrđeno pravo na zemljištu,

v) pravosnažna odluka drugog nadležnog organa,

g) ugovor ovjeren kod suda i

d) ugovor ovjeren kod notara.

28. U **Zakonu o upravnim sporovima** ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 109/05 i 63/11) relevantne odredbe glase:

Član 13.

Tužena strana u upravom sporu je nadležni organ čiji se upravni akt osporava.

Treće lice kome bi poništaj osporenog upravnog akta neposredno bio na štetu (zainteresirano lice), ima u sporu položaj stranke.

Član 24. stav 1.

Ako tužbu ne odbaci po članu 21. stav 2. ili po članu 22. ovog zakona, sud će po jedan primjerak tužbe sa prilogima dostaviti na odgovor organu čiji se upravni akt osporava (u daljem tekstu: tužena strana) i zainteresiranim licima, ako takvih lica ima.

Član 48.

Sud će primijeniti odredbe Zakona o parničnom postupku za pitanja koja nisu regulisana ovim zakonom.

29. Zakon o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 105/08 - OUS, 45/09 - OUS, 49/09, 61/13)

Za potrebe ove odluke koristi se tekst propisa kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

Član 369.

Lice koje ima pravni interes da u parnici koja teče među drugim licima jedna od stranaka uspije, može se pridružiti ovoj stranci.

Umješac može stupiti u parnicu u toku cijelog postupka sve do pravosnažnosti odluke o tužbenom zahtjevu, kao i u toku postupka nastavljenog podnošenjem vanrednog pravnog lijeka.

Izjavu o stupanju u parnicu umješac može dati na ročištu ili pismenim podneskom.

Podnesak umješaca dostavlja se objema parničnim strankama, a ako je izjava umješaca data na ročištu, prepis odnosnog dijela zapisnika dostaviće se samo onoj stranci koja je sa ročišta izostala.

Član 370.

Svaka stranka može osporiti umješacu pravo da učestvuje u postupku i predložiti da se umješac odbije.

Do pravosnažnosti rješenja kojim se odbija učešće umješača, umješač može učestvovati u postupku i njegove parnične radnje ne mogu se isključiti.

Protiv odluke suda kojom prihvata učešće umješača nije dozvoljena posebna žalba.

30. U **Zakonu o odbrani Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 88/05) relevantne odredbe glase:

Član 11.

(Komanda i kontrola)

Predsjedništvo, djelujući prema konsenzusu, ima vrhovnu komandu i kontrolu nad Oružanim snagama.

Član 12. tačka f)

(Nadležnosti Predsjedništva)

Predsjedništvo donosi odluke konsenzusom i nadležno je da:

f) određuje i mijenja veličinu i strukturu Oružanih snaga u skladu sa zakonom,

Član 71. st. 2. i 3.

(Prijenos nepokretne imovine)

(2) Stručni tim u roku od 30 dana od prijema sveobuhvatnog popisa nepokretne imovine predlaže ministru odbrane plan za konačno postupanje sa svom nepokretnom imovinom koja će i dalje služiti za potrebe odbrane, a u skladu s važećim propisima.

(3) Ministarstvo odbrane će 1. januara 2006. preuzeti na korištenje i ući u posjed nepokretne imovine iz stava (2) ovog člana.

Član 81. stav 1.

(Struktura i lokacije Oružanih snaga)

(1) Veličinu, strukturu i lokacije novih Oružanih snaga predložiti će ministar odbrane, a usvojiti Predsjedništvo najkasnije 1. jula 2006. godine.

31. **Odluka o izmjenama i dopunama Odluke Predsjedništva Bosne i Hercegovine o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine broj 01-50-1-1067-10/12 od 18. aprila 2012. godine, koju je dostavilo Pravobranilaštvo BiH uz apelaciju, glasi:**

Lokacije i popuna OS BiH

(...)

13.2.10. Skladište pogonskog goriva (Sk PG)

Lokacija: skladište pogonskog goriva (Sk PG)) “Filipovići“, opština Foča...

VI. Dopustivost

32. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kog suda u Bosni i Hercegovini.
33. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može da razmatra apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.
34. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Okružnog suda broj 15 0 U 003644 17 U od 24. januara 2018. godine protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu, koju je apelantica primila 9. februara 2018. godine, a apelaciju je podnijela 3. aprila 2018. godine. Prema tome, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neosnovana.
35. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

36. Apelantica osporava navedenu odluku, tvrdeći da joj je prekršeno pravo na pravično suđenje i pravo na imovinu iz člana II/3.e) i k) Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno prava iz člana 6. stav 1. i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.
37. S obzirom na to da je apelantica nosilac javne vlasti, Ustavni sud podsjeća da ona ne uživa zaštitu prava zagaraniranih odredbama Evropske konvencije i njenih protokola koji reguliraju odnos javne vlasti i pojedinaca i pružaju pojedincima zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u odnosu sa javnom vlašću. Međutim, Ustavni sud u svojoj praksi ukazao je da Evropska konvencija pruža minimum zaštite u pogledu ljudskih prava i osnovnih sloboda, a da Ustav Bosne i Hercegovine daje

širu zaštitu, pa je usvojio stav da, prema članu VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, svako ko je bio stranka u određenom postupku i ko ima presudu bilo kog suda za koju smatra da su mu njome povrijeđena prava može podnijeti apelaciju Ustavnom sudu. U skladu s tim, državni organi i javna vlast, kao učesnici sudskih postupaka, uživaju garancije prava na pravičan postupak i prava na imovinu iz člana II/3.e) i k) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *AP 39/03* od 27. februara 2004. godine, objavljena na www.ustavnisud.ba). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud će ispitati apelanticine navode u odnosu na prava iz člana II/3.e) i k) Ustava Bosne i Hercegovine.

Pravo na pravično suđenje

38. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i osnovne slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi s krivičnim postupkom.

39. Prije svega, Ustavni sud zapaža da apelantica osporava odluke upravnih organa i redovnog suda donesene u postupku radi upisa prava vlasništva, kao i promjene posjednika u katastarskom operatu na predmetnim nekretninama u apelanticinu korist sa dijelom 1/1, tvrdeći da predmetne nekretnine predstavljaju državno vlasništvo (perspektivnu vojnu imovinu). Imajući u vidu navedeno, kao i uzimajući u obzir da je upis prava vlasništva, odnosno posjeda odlučujući za njegovo uživanje i raspolaganje, Ustavni sud smatra da apelantica u postupku u kojem su donesene osporene odluke uživa garancije prava na pravično suđenje (vidi, *mutatis mutandis*, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP 2915/II* od 10. decembra 2013. godine, tačka 24, dostupna na Internet-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

40. Ustavni sud zapaža da apelantica osporava navedenu presudu, tvrdeći da je donesena na osnovu pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne ocjene dokaza, te pogrešne primjene materijalnog prava.

41. Ustavni sud ukazuje na to da, prema praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud) i Ustavnog suda, zadatak ovih sudova nije da preispituju zaključke redovnih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primjene prava (vidi, Evropski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. juna 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan da supstituirá redovne sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je, generalno, zadatak redovnih sudova da ocijene činjenice i dokaze koje su izveli (vidi, Evropski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog*

Kraljevstva, presuda od 10. maja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadatak Ustavnog suda je da ispita da li su, eventualno, povrijeđena ili zanemarena ustavna prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na djelotvoran pravni lijek i dr.), te da li je primjena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminacijska.

42. Ustavni sud je, također, u svojim brojnim odlukama naglasio da je van njegove nadležnosti da procjenjuje kvalitet zaključaka redovnih sudova u pogledu ocjene dokaza ukoliko se ova ocjena ne doima očigledno proizvoljnom. Isto tako, Ustavni sud se neće miješati u način na koji su redovni sudovi usvojili dokaze kao dokaznu građu. U vezi s tim, Ustavni sud se neće miješati ni u to kojim dokazima strana u postupku redovni sudovi poklanjaju povjerenje na osnovu slobodne sudijske procjene. To je isključivo uloga redovnih sudova čak i kada su izjave svjedoka na javnoj raspravi i pod zakletvom suprotne jedna drugoj (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *AP 612/04* od 30. novembra 2004. godine, i Evropski sud za ljudska prava, *Doorson protiv Holandije*, presuda od 6. marta 1996. godine, aplikacija broj 20524/92, tačka 78).
43. Ustavni sud će se, dakle, izuzetno upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivnopravne propise kada je očigledno da je u određenom postupku došlo do proizvoljnog postupanja redovnog suda kako u postupku utvrđivanja činjenica, tako i primjene relevantnih pozitivnopravnih propisa (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *AP 311/04* od 22. aprila 2005. godine, stav 26). U kontekstu navedenog Ustavni sud podsjeća i da je u više svojih odluka ukazao da očigledna proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može da vodi pravičnom postupku (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *AP 1293/05* od 12. septembra 2006. godine, tačka 25. i dalje, i *mutatis mutandis*, Evropski sud, *Anđelković protiv Srbije*, presuda od 9. aprila 2013. godine, tačka 24). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud će u konkretnom slučaju, s obzirom na pitanja koja apelantica postavlja, ispitati da li je osporena odluka zasnovana na proizvoljnoj primjeni materijalnog prava.
44. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud primjećuje da je u konkretnom slučaju, u konačnici, odlukom Okružnog suda u postupku upravnog spora odbijen apelanticin zahtjev kojim je tražila pred organima uprave upis prava vlasništva, kao i promjene upisa posjednika u katastarskom operatu na predmetnim nekretninama u apelanticinu korist. Ustavni sud, dalje, zapaža da je apelantica uz zahtjev za upis podnijela prijepis posjedovnog lista broj 397/1 - Područne jedinice Foča u kojem su navedene k.č. broj 959/1, k.č. broj 959/3, k.č. broj 959/4, k.č. broj 959/6, k.č. broj 959/9, upisane u posjedovni list broj 397/1 k.o. Filipovići, općina Foča, a kao posjednik upisana Republika Srpska - Ministarstvo odbrane.

45. Ustavni sud ističe da je slično pravno pitanje razmatrao u predmetu broj AP 1634/18 u kojem je ista apelantica osporavala presudu Okružnog suda u Doboju kojom je odbijen njen zahtjev za uknjižbu vlasništva na perspektivnoj vojnoj imovini u korist apelantice-Ministarstva odbrane BiH. Apelantica je kao pravni osnov svog zahtjeva navela Zakon o odbrani BiH, Sporazum o pitanjima sukcesije (Aneks A), Ustav BiH, i to član I/1, Odluku Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH broj 01-011-1110-6/06 od 7. jula 2006. godine, kao i izmjene i dopune navedene odluke od 18. aprila 2012. godine, te Odluku Ustavnog suda broj U 1/11 od 13. jula 2012. godine. U tom predmetu organi uprave i redovni sud su u pogledu apelanticinog zahtjeva za upis promjene prava vlasništva u zemljišnoknjižnim ulošcima br. 406 i 391 k.o. SP Orašje - Područna jedinica Doboje (u kojim je uknjiženo društveno/državno vlasništvo sa upisanim organom upravljanja u korist Državnog sekretarijata za poslove narodne odbrane FNRJ) zaključili da ne postoji identičnost podataka iz zemljišne knjige i zahtjeva koji je apelantica podnijela organu uprave. Ustavni sud je utvrdio da je Okružni sud arbitrarno tumačio odredbe čl. 41. i 42. Zakona o zemljišnim knjigama u pogledu postojanja identičnosti podataka iz zemljišnih knjiga i zahtjeva koji je podnijela apelantica Područnoj jedinici Doboje, čime je prekršio apelanticino pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 1634/18 od 22. aprila 2020. godine, dostupna na Internet-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).
46. Ustavni sud zapaža da se u citiranom predmetu apelantica pozvala na istu dokumentaciju kao pravni osnov svog zahtjeva kao i u konkretnom predmetu. Međutim, u navedenom predmetu za organe uprave i redovni sud bila je sporna zemljišnoknjižna identifikacija spornih parcela prema podacima iz zemljišne knjige i dokaza koje je apelantica podnijela, što je bio razlog za odbijanje zahtjeva. Suprotno tome, u konkretnom predmetu zaključeno je da priložena dokumentacija ne čini valjan pravni osnov za prihvatanje apelanticinog zahtjeva.
47. U provedenom postupku je utvrđeno da apelantica nije podnijela odgovarajuće dokaze kao osnov svog zahtjeva da joj u konkretnom slučaju pripada pravo na promjenu upisa u posjedovnom listu u njenu korist, kako je propisano članom 20. Zakona o održavanju premjera i katastra. Također, apelanticin zahtjev da se u zemljišnim knjigama upiše pravo vlasništva u njenu korist je odbijen budući da je utvrđeno da za predmetne nekretnine nije ustanovljena zemljišna knjiga, a da se pravo vlasništva ne upisuje u posjedovne listove kako je traženo zahtjevom.
48. Ustavni sud zapaža da su organi uprave i redovni sud u odnosu na apelanticin zahtjev za upis prava vlasništva u zemljišnim knjigama kao nesporno utvrdili da za konkretne parcele (k.č. broj 959/1, k.č. broj 959/3, k.č. broj 959/4, k.č. broj 959/6 i k.č. broj 959/9, sve u k.o. Filipovići, općina Foča)

zemljišna knjiga nije uspostavljena, te da je odredbama čl. 189. i 198. Zakona o premjeru i katastru RS propisan način korištenja i održavanja postojećih zemljišnih evidencija do osnivanja (novog) katastra nekretnina koji će biti jedinstvena evidencija zemljišnoknjižnih podataka (zemljišnih knjiga, katastra itd.). Ustavni sud zapaža da se navedene odredbe zakona ni na koji način ne mogu tumačiti tako da onemogućavaju upise promjena prava na nekretninama u slučaju nepostojanja zemljišnih knjiga, niti iz navedenih odredaba proizlazi da je to bio cilj zakona. Apelantica je tražila da se uknjiže prava u zemljišnim knjigama. Međutim, utvrđeno je da zemljišnih knjiga nema, ali da postoje druge evidencije o nekretninama. Navedene zakonske odredbe predviđaju korištenje postojećih zemljišnih evidencija i upise prava na nekretninama. Ustavni sud smatra da je odbijanje apelanticinog zahtjeva zato što nisu ustrojene zemljišne knjige, a da je pri tome zakonom regulirano korištenje postojećih zemljišnih evidencija iz člana 189. navedenog zakona pretjerani formalizam u tumačenju zakonskih odredaba organa uprave i Okružnog suda, te da su u tom smislu organi uprave i sud arbitrarno tumačili navedene odredbe kada su odbili apelanticin zahtjev za upis prava zato što ne postoji zemljišna knjiga, niti katastar nekretnina iz člana 189. navedenog zakona.

49. U odnosu na apelanticin zahtjev za promjenu upisa u posjedovnom listu, Ustavni sud zapaža da je u predmetnom postupku zaključeno da u konkretnom slučaju nije bilo osnova za promjenu upisa u katastarskom operatu, jer apelantica nije ispunila zakonske uvjete propisane članom 20. Zakona o održavanju premjera i katastra zemljišta i članom 59. Pravilnika za održavanje premjera i katastra zemljišta koji se primjenjuju shodno čl. 189. i 198. Zakona o premjeru i katastru. U vezi sa navedenim, Ustavni sud zapaža da je apelantica podnošenjem posjedovnog lista nesporno identificirala nekretnine koje su predmet zahtjeva. Dalje, Ustavni sud zapaža da je članom 20. Zakona o održavanju premjera i katastra zemljišta propisano da se promjene korisnika u katastarskom operatu provode na osnovu pravosnažnih odluka sudova i drugih državnih organa koji odlučuju o promjeni prava na nekretninama, dok je članom 59. Pravilnika za održavanje premjera i katastra zemljišta propisano da su osnovi za promjenu korisnika u katastarskom operatu pravosnažna odluka drugog nadležnog organa. U vezi s navedenim, Ustavni sud zapaža da je Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke Predsjedništva Bosne i Hercegovine o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine broj 01-50-1-1067-10/12 od 18. aprila 2012. godine pod rednim brojem 13.2.10 pod nazivom Skladište pogonskog goriva, lokacija: skladište pogonskog goriva Filipovići, općina Foča, Poglavlje 4 Odluke, utvrđena perspektivna vojna imovina koja će Oružanim snagama služiti kao skladište pogonskog goriva. Također, Ustavni sud zapaža da je Ministarstvo odbrane BiH, na osnovu navedene odluke Predsjedništva BiH i u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima, apelantici uputilo zahtjev za daljnje postupanje u pogledu

uknjižbe perspektivne nepokretne vojne imovine. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zaključuje da je Predsjedništvo BiH, koje ima vrhovnu komandu i kontrolu i koje pri tome određuje veličinu, strukturu i lokacije Oružanih snaga BiH, zakonom ovlašteno da određuje imovinu koja će služiti za potrebe novih Oružanih snaga i da je u tom smislu nadležni organ ovlašten da odlučuje o predmetnim nekretninama. Pored toga, Ustavni sud ističe da je članom III/3.b) Ustava BiH propisano da će se entiteti i svi njihovi organi u cijelosti pokoravati ovom ustavu, kao i odlukama institucija Bosne i Hercegovine, što je u konkretnom slučaju Predsjedništvo BiH.

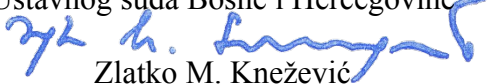
50. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da su organi uprave i Okružni sud arbitrarno tumačili navedene odredbe Zakona i Pravilnika kada su odbili apelanticin zahtjev, kao i da apelantica nije podnijela odluku nadležnog organa za promjene prava upisanih u posjedovnom listu broj 397/1 k.o. Filipovići, općina Foča.
51. U odnosu na navode apelacije o povredi prava na jednakost stranaka pred sudom, Ustavni sud zapaža da predmetna apelacija, također, pokreće pitanja u vezi sa ovim navodima. Naime, Ustavni sud zapaža da je Okružni sud dopustio miješanje Republike Srpske kao zainteresirane stranke u predmetnom upravnom sporu, a da o tom zahtjevu nije obavijestio apelanticu, niti joj je dostavio podnesak umješaća o čijem je učešću apelantica obaviještena tek po prijemu presude. Pri tome Ustavni sud ističe da je RS kao umješać u postupku u svom odgovoru na tužbu u cijelosti osporila pravni osnov tužbe i tužbenog zahtjeva i predložila da sud tužbu odbije, a što je Okružni sud ocijenio kao argumente suprotne strane u tom postupku. Ustavni sud ističe da je nužni dio procesnopravne ravnopravnosti stranaka dužnost suda da svakoj od njih pruži mogućnost da se izjasni na sve navedene tvrdnje i prijedloge koje je u toku postupka učinila protivna strana, odnosno da se svakoj stranci mora dati prilika da se suprotstavi argumentima koje je izložila druga strana. Imajući u vidu činjenicu da apelantica nije obaviještena o učešću umješaća, zatim, da joj nije dostavljen odgovor umješaća na njenu tužbu (radi eventualnog davanja suprotnih argumenata), a koji je sud ocijenio tokom postupka, Ustavni sud zaključuje da je u konkretnom slučaju povrijeđeno apelanticino pravo na ravnopravnost stranaka pred sudom, kako je zagarantirano članom 6. stav 1. Evropske konvencije.
52. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zaključuje da je prekršeno apelanticino pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine.

Pravo na imovinu

53. Imajući u vidu zaključke Ustavnog suda o povredi prava na pravično suđenje, Ustavni sud smatra da nije neophodno razmatrati i ostale apelanticine navode o povredi prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine.

VIII. Zaključak

54. Ustavni sud zaključuje da je prekršeno pravo na pravično suđenje kada je redovni sud arbitrarno tumačio relevantne odredbe zakona i pravilnika i kada je zaključio da apelantica nije ispunila zakonski osnov za upis promjene prava u katastarskom operatu. Također, apelantino pravo na ravnopravnost stranaka pred sudom je prekršeno kada apelantica nije imala jednak procesnopravni tretman sa umješaćem u postupku, budući da kao suprotna strana nije bila obaviještena o njegovom učešću i dostavljenom odgovoru na tužbu.
55. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) i člana 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.
56. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Zlatko M. Knežević